

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-104

11.2.2019

Storebrand Forsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Skadet fritidsbolig på grunn av snøpress – svak eller feilaktig konstruksjon?

Sikrede eide en liten trehytte med byggeår 1974. I løpet av våren og sommeren oppdaget sikrede at hytta hadde fått omfattende skader. Takstmannen konkluderte med at snøpress var den utløsende årsaken til at skadene oppsto, men at den bakenforliggende årsaken var at fundamenteringen hadde sviktet fordi konstruksjonen var svak. Hovedspørsmålet i saken var om unntaket for svak konstruksjon kom til anvendelse. Nemnda kom til at unntaket ikke kunne påberopes.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skade på fritidsbygning.

Sikrede har forsikring med følgende dekning:

B.4 Hvilke skader forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder fysisk skade på ting inntruffet i forsikringstiden, ved følgende:

(...)

B.4.5 Snøtyngde og takras.

Forsikringen gjelder for skade ved:

– Snøtyngde og snøpress på bygning.

(...)

Forsikringen dekker ikke:

– Skade på veksthus og beplantning,

– Skade ved sopp, råte, eller bakterier uansett årsak eller skade hvor råte, svak eller feilaktig konstruksjon, eller uriktig montasje er en samvirkende årsak

I løpet av vinteren 2017/2018 oppsto det omfattende skader på en fritidsbolig sikrede eier sammen med to andre. Hytta er på 41 m² og skal ha blitt bygget i 1974. Skadene ble oppdaget i løpet av våren og sommeren, og meldt til selskapet 6.8.18. Selskapet rekvirerte takstmann som besiktiget hytta. Takstmannen konkluderte med at:

Konklusjon skadeårsak

Konklusjon: Skadeårsaken er slik takstmann ser det en kombinasjon av svak konstruksjon og snø-press og tyngde. Skadene har oppstått over tid, og fundamenteringen har sviktet i stor grad på grunn av mye snø i vinteren 2017/2018 etter hva som er oppgitt av FT.

Det er målt opp til 115mm avvik i innvendige gulvoverflater. Det er også registrert at pipen er presset av opprinnelige fundamentering.

Fuktskader i gulv, vegger og himling i hytten er av eldre dato, og det er ikke registrert forhøyet fuktnivå ved befaring.

Delvis påstartet råte er også registrert.

(...)

Hendelsesforløp/orientering:

Forsikringstaker har etter vinteren oppdaget at fundamenteringen til hytten har sviktet, slik at pæler og fundamentering er kommet ut av posisjon,

Dette medfører farer for at hytten kan få ytterligere skader og eventuelt kollapse av snøtyngder og press om ikke tiltak utføres.

(...)

Andre skader av samme årsak:

Hele hyttens gulvoverflater er involvert av oppståtte svikt.

Tidligere skader av samme art:

Ikke kjent. Men det er naturlig at svikt i fundamentering og gulvkonstruksjon har vært observert tidligere.

Tilstand skadet del:

Normalt god tilstand ut fra alder ved pæler. Gulvkonstruksjon har skader av tidligere fuktskader i overflater innvendig samt påstartet råte og fuktmerker i stubbloftsplanker under hytten. Se bilder.

(...)

Reparasjon

Iverksatte tiltak, fremdrift:

Ikke kjent at det er utført tiltak ifm skadene. Men det er registrert at det montert skråstiver for å avstive pæler og øvrig konstruksjon,

Forbedringer/skadeforebyggende tiltak:

Utbedringer ifm fundamentering vil medføre forbedringer for å kunne motstå påførte laster.

Selskapet avsto dekning ved brev 8.8. og viste til at forsikringsavtalen i utgangspunktet dekket skade som følge av snøtyngde, men at det var gjort unntak for skade hvor råte, svak eller feilaktig konstruksjon, var en samvirkende årsak.

Sikrede klaget på avslaget, og anførte hovedsakelig at skadene skyldtes snøpress. Selskapet fremla klagen for takstmannen som kom med følgende tilleggsuttalelse:

1.

Normalt skal konstruksjonene tåle noe horisontal snøbelastning/press. Vi kjenner ikke til hvilke belastninger hytten har vært utsatt for, men i følge forsikringstaker har de registrerte store snømengder mot bakvegg vinteren 2017/2018.

2.

Skadene har etter våre vurderinger oppstått over tid. Ved gjentatte belastninger av snø-/vindkrefter på veggen som stolpene er forankret til, har disse antatt beveget seg fremover og ført til at hytten har fått påført skjevheter.

3.

Ingen feilkonstruksjon er oppdaget ved befaring, men fundamenteringen er svak ut fra vår registrering. Dette samsvarer med forsikringstakers opplysninger, der det fremkommer at stolpene i bakkant av hytten hadde sunket over en tidsperiode.

Oppsummering:

Slik vi vurderer dette, så mener vi at press fra snø er en indirekte årsak til skadene. Hovedårsaken til skaden er med stor sannsynlighet for svak innfesting av stolper/fundament, da disse er plassert i våt og vannholdige jordmasser/myr.

Selskapet opprettholdt sin vurdering.

Etter at saken ble klaget til Finansklagenemnda, ba sekretariatet om at selskapet innhentet en utfyllende takst vedrørende takstmannens vurdering av konstruksjonen. Foruten å gjenta det som var uttalt tidligere, kom takstmannen med følgende tilleggsuttalelse:

BESKRIVELSE

Fritidsbolig fra 1974 iflg eier. Fritidsbolig i en etasje. Konstruksjon med etasjeskillere i tre, med isolert stubbeloft. Yttervegger i bindingsverk og med stående malt bordkledning. Takkonstruksjon. Fundamentering med pæler i myr og jordmasser.

REDEGJØRELSE

Det gjøres oppmerksom på at takstmann ikke har gravd om fundamenter for utvidet kontroll, men legger til grunn utførelse ut fra observasjoner på befaring og observert utførelse. Om eier kan dokumentere annen utførelse en forutsatt, så kan de ha innvirkning på gitte forutsetninger.

Hvor dypt pælene er nedgravd er derav ikke undersøkt, og det kan nok variere ut fra grunnforhold. Utførelse av isolering, drenering av stolpegrop eller annen utført telesikring er ikke kjent for takstmann. Det antas at stolper står i myrhull som er telefarlig og som også kan ha innvirkning på konstruksjonene. Stolper er med stor sannsynlighet utført steinsatt for låsing i vertikal retning.

Hvordan hullene er drenert er som nevnt ikke kjent for takstmann, men det vil være påregnelig at dreneringsevnen i massene over tid er redusert over tid sammen med forventet levetid på en slik konstruksjon nærmer seg forventet levetid. Tiltak for å oppretthold funksjon vil være nødvendig.

Det kan være medvirkende for skadebildet om stolper ikke er forankret med kryssbord i bunn eller har støpt innfesting.

Takstmann fikk oppgitt av forsikringstaker at det er observert endringer ved enkelte stolper over tid. Det gjelder spesielt søyler/fundament i bakre rekke av hytten. Disse var sunket ned, og hadde loddavvik på befaringstidspunktet.

Disse endringene og svikt i fundamenteringen har med stor sannsynlighet forverret seg over tid, og har i så måte gitt grunnlag for at endrede lastfordelinger. På den måten har skader oppstått over tid da øvrige søyler har fått økte lastpåkjenninger. Det gjelder snølaster primært, men også vindlaster vil ha innvirkninger både med løft og trykk på fundamenter. Vind vil også bidra til opphopning av snø bak hytten som antatt over langt tid har bidratt over tid at hytten har blitt presset frem.

Hytten ligger som kjent i hellende terreng, så utslaget (loddavviket) på stolper vil variere, så det vil forklare vridningen og varierende avvik ved stolper. Sikring med skråbånd av søyler ved hytten vil være nødvendig for at ikke løpende og større skader skal forekomme.

Sikrede krever dekning for skaden og anfører at de skyldes store snømengder, og at dette er omfattet av forsikringsavtalen. En eventuell feilkonstruksjon skulle ha vist seg tidligere. Sikrede har ikke bedt om erstatning for eventuell råte.

Selskapet avviser ansvar og anfører at skade som skyldes snøpress er unntatt dekning i tilfeller hvor svak eller feilaktig konstruksjon er en medvirkende årsak. Selskapet avviser at tidligere nemndspraksis er relevant for denne saken, og uansett er denne praksisen ikke i tråd med dekningens formål. Det følger av takstrapporten at langvarig svekkelse av konstruksjonen var en medvirkende skadeårsak. Svakheterne var synlige og observert av sikrede før skaden inntraff. Dette var annerledes enn FinKN-2018-770, og FinKN-2016-376 hvor svekkelsen i konstruksjonen ikke var påvist før skadedatoen. Selv om sikrede ikke er forpliktet til å oppgradere boligen sin i henhold til dagens byggeskikk, er det åpenbart et behov for å foreta forbedringer når svakheter av slikt art blir oppdaget. Ordlyden i unntaket omfatter *feilaktig eller svak konstruksjon* og må omfatte svekkelser i konstruksjonen over tid.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for sammenrasing av hytte.

Sikredes forsikring omfatter skade ved "Snøtyngde og snøpress på bygning", men har unntak for:

...

- Skade hvor råte, svak eller feilaktig konstruksjon, eller uriktig montasje er en samvirkende årsak.

Dette betyr at såfremt "feilaktig eller svak konstruksjon" er en nødvendig betingelse for skaden, er den unntatt selv om skaden er utløst av snøpress/snøtyngde. Begrepet "svak konstruksjon" er objektivt og betyr at konstruksjonen er svakere enn en viss standard. Det fremgår ikke hva som er "standarden" for å måle om konstruksjonen er svak eller ikke. Nemnda har lagt til grunn at dette spørsmålet må avgjøres ut fra kravene i byggeforskriftene. Det fremgår imidlertid heller ikke av

vilkårene om spørsmålet om konstruksjonen var "feilaktig" eller "svak" skal vurderes i forhold til byggetidspunktet, skadetidspunktet eller et annet tidspunkt. Ifølge FinKN-2016-376, 2017-067 og 2018-770 må spørsmålet om "feilaktig" vurderes i forhold til byggetidspunktet om ikke annet er presisert i vilkårene. Selskapet har ikke fremlagt dokumentasjon på at dette er tilfellet.

Selskapet anfører at "svak konstruksjon" omfatter svekkelse av konstruksjonen over tid. Nemnda mener det i så fall burde fremgå at spørsmålet om konstruksjonen er "svak" må vurderes på skadetidspunktet. Sikrede har i utgangspunktet ikke noen plikt til å undersøke konstruksjonen og rette opp eventuelle svekkelser over tid, og dersom forsikringsdekningen forutsetter en slik oppfølging er det rimelig at han får klar beskjed om dette gjennom vilkårene.

Selskapet synes å legge vekt på at svekkelsen i konstruksjonen var synlig for sikrede før skaden og at dette har betydning for saken. Sikredes kunnskap om risikoen er regulert i fal. kap. 4. Skal slik kunnskap påberopes mot sikrede må dette derfor i utgangspunktet skje gjennom sikkerhetsforskrifter eller de alminnelige reglene om grov uaktsom fremkallelse av forsikringstilfelle eller unnlatelse av å begrense skade. Nemnda antar likevel at selskapet kan knytte et objektivt unntak for svak konstruksjon til en vurdering av konstruksjonen på skadetidspunktet fordi unntaket omfatter en objektiv risiko som normalt ikke materialiseres gjennom sikredes handlinger eller unnlatelser, jf. ovenfor. Uten nærmere angivelse av dette mener imidlertid nemnda vurderingen må gjelde i forhold til byggetidspunktet. Uten dokumentasjon på at konstruksjonen på byggetidspunktet ikke var tilfredsstillende mener nemnda unntaket ikke kan anvendes.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Hanne Kvalshaug (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).